

Kur dingęs Vytauto Didžiojo auksuotas, brangiais
akmenimis nusėtas diržas ir auksu inkruštuotas
Sékmés kardas?

*Ant auksinės apsaugos išrėžtas Sirijos meistro iš Damasko
ženklas.*

Ne melyna, ne žalia, ne šilko spalvos bulatinio plieno
geležtė, o šaltai balta.*

*Ant kardo – žmogaus be galvos tarsi kraujo lašais nusėtas
rainas piešinys.*

Nukaltas labai atsargiai, lengvais kūjo smūgiais.

*Užgrūdintas žmogaus riebaluose, perdūrus belaisvio
kūną. Aušintas lėtai, kaskart vis mažiau kaitria ugnimi tol,
kol plienas nurimės.*

*Ant kriaunu – ašmenų kietumo bandymų užrašas,
kiek sukapota žmonių.*

*Kardo smaigalys, silpnuma, taip užlenkta į viršų,
kad smogiant sulenkta ranka ne tik kirstų, bet ir pjautų.*

*Kardo smaigalys, silpnuma, – dviejų ašmenų, kad kirstų
grįztamuoju smūgiu.*

*Žalsvo bulatinio plieno makšties žiotys – su auksiniu
apkaustu. Tokiu, kad galėtum patogiai suimti. Numovus
kardo makšties galu auksinių apkaustą, kario rankose*

* Bulatas (persų k. *pulad* – plienas) – kietas, tamprus,
nerūdijantis, stiprus ginklų plienas.

makštis verčias smailiu durklu. Ir visa makštis tam tikra tvarka nusėta brangiais akmenimis, kad turėtų gydomąją galią.

Juosmens diržas, prie kurio prisegta kardo makštis ir kardas, – suvytas iš plieno siūlų. Ir juosmens diržas – ne-paprastas, o tarnauja kaip makštis dar vienam kardui – urumi. Vos colio pločio ir tokiam lanksčiam, kad laisvai apsivytų juosmenį. Ir tokio ilgio, kad išskėtus rankas būtu nuo vienos rankos pirštų iki kitos rankos pirštų.

Urumi skirtas kautis priešų apsuptyje.

Gyvatiškas kardas. Ir muša, ir kerta, ir pjauna. Ir ant priešo kūno palieka kruvinos gyvatės šliūžės pėdsaką.

Trys ginklai viename.

Ir smilkysti paslaptingų žolelių dūmuose.

Ir guldyti, išlaikyti, subrandinti ant žemės, paslaptin-goje energetinėje vietoje ir paeiliui vartyti ant abiejų pusiu, ant tų vienos ir kitos maksties brangiųjų akmenų.

Ir daugel naktų laikyti prieš Ménulio pilnatį.

Tam, kad prisiurbtų paslaptingos jėgos.

Tam, kad karys nepailstę, o sotintys ginklo jėga.

Ir tokį kardą lietuvių vadinę keistu vardu – SVERDU.*

O juosmens dviašmenį kardą dar keičiau – URUMI.

Ir tokio trijų ginklų derinio joks lietuvis dar nebuvo nei matęs, nei apie tokį girdėjęs.

Kur dingęs?

Dega rūkas, tvojas saulė. Vėjas debesis gainioja.

Penkergė kunigaikštystė Ona tarp žirgų paikioja.

Iš guoto augalotų pasirinko bérį eržilą,

Nubalnotą, alkaną, prie maišo avižų, kur žardė,

Eiklūną, piktą, trypiantį, suskliaustom ausim, gauruotą,

Prakaituotą, nugaroj – žaizda, kur kailinė pabalnė.

Rykšte čaižo kojas, šlaunis. Skaudi, įkyri strapalioja,

* Swer – sužeisti, žeisti.

Stringa žirgui aviža, rimtis.
Rykštę uodega gainioja.
Ir nieks né neužtémijo, kaip ten buvo:
Gal žirgas pasigrėžiojo, kai tokią mažą užmatė?
Gal šen ten pasisukiojo?
Gal piktai trypė, suprunkštė?
Gal skliautė ausis, grasiojo?
Tik staiga drigantas šoktelis, visa jéga trenkia užpakalinių kojų
kanopomis.
Gal sužeidé pilvuką, gal sulaužė krūtinélę? Nežinia.
Mergužé ūmai siaubinga jéga pakyla, nušvilpia, pasiplaiksto
nuplasnojus ir – žnekteli ant suminto kietžemio. Be amo.
Išsidrebia.
Skaudžiai išsidraiko.
Aklu žvilgsniu įremia į dangų.
Kraupiai nurimsta.
Tikrasis praradimas – netikėta mirtis.

Kai kunigaikščio Eikšos pilyje pilna pašaliečių, kai aplink pilį tai
šen, tai ten spalvotom kupetom sustojusios pirklių vilkstinės pa-
keliu i Gardiną, Vilnių, Trakus, Kauną, Rygą, kai molio rudos
plutos nutryptu traku nuo aušros iki tamsos šiūruoja žmonés.
Kai aplink stūkso nuo arklių kalnais nukilnoti sunkūs nešuliai,
daug sargybos, riksмо, šélsmo, barnio ir trunkios kalbos, kai ke-
liose vietose smilksta pusryčių, pietų ar vakaro dūmas, kai po
visą pilies kalvą be paliovos gaudžia alasas, kai skubrūs žygūnai
iš Palenkés, Mozūrų, Krokuvos, Podolés ir iš tolimų šiltų kraštų,
net Kafos ar Paryžiaus, taip skuba, kad bemaž nusigaluoja. Tai
stoja, tai šoka ant žirgų, tai atlekia, tai zovada išlekia. Tai kaž-
kuriam sviete karas, o kitur – ramuma...

... kas ta vieniša jaunutė mirtis?

Pripuolė prašalietis.

Skubriai priglaudė ausį prie mergiūkštės krūtinélės. Suriko,
kad dar gyva, dar košia orą! Ūmai pašoko, suriko, sumosikavo
malūninémis rankomis:

– Ei, žmonės, šion! Ką daryt?!

Subėgo pašalionys. Suskubo rékt, kad te kas nors pakvies patį kunigaikštį, gal motušę, gal ką nors! Po gaišaties lyg staiga su-sitarę grobia mergiotę, atplėšia nuo žemės, kelia ir tekini neša į aikštės vidurį, prie Gyvybės ąžuolo.

MINIA SUKUŽDÉJO!

Kaip tik nuo šiojo mirksnio pasklido aiškaus blūdo gandas, kad vos padėjo josios kūnelį prie tojo Švento senmedžio, stora-pūzio marginio ąžuolo:

tik sudrebėjo Eikšos pilies apsuupties liekniniai smailiaviršū-niai rąstai,

tik sulingavo vėjo nušukuotos plačiašakės pušys,

tai giliai po žemėm suurzgė Pikulis ir paleido iš po tojo Gy-vybės medžio šaknų versmės vandenį!

Ir suplazdėjo iki dangaus tojo medžio nutijsusios šakos!

Ir sujudėjo aplink visa žemę: sukrutėjo, nusivyniojo, nusiko-čiojo, nusiraičiojo palei visą žemę storagumbės šaknys.

Ir iš po tujų šaknų į Varsakos pelkyną nuvingiavo naujos sro-vės Gyvybės paversmis.

Toks ąžuolas kitoks né būt negalėjęs – tik TIKRAI šventas!

Paguldę kunigaikštystę prie tojo šaltinio, viens per kitą riešku-čiomis pylė skaidrų vandenį ant veiduko, ant rankelių, ant basų kojelių, ant galvelės, ant išsidraikiusių juodujų plaukučių.

O keli iš šiaudastogio kaimo suskubę žemionys puolė glostyti taijį ąžuolą, jo grublėtais guzais nusétą kamieną ir žiūrėdami pro šakas į Dangų meldė Dievo palaimos. Prašė, kad užtartų ir Per-kūnas, ir deivę Laima, ir Dalia, ir visi Dievai.

Kažkas jau nuskuodė pranešti apie baisią nelaimę pačiam ku-nigaikščiui Eikšai.

Ir sielvarto žinią pačiai kunigaikštinei.

Tik dabar, kai sušlapę plaukai atidengė skaidrų mergaitės veidą, visi pamatė ant kaktos dėmę, panašią į išsiliejusį kraują. Ir nu-tarė, kad eržilo kanopa iširėžė į veidelį.

Žmonėms kiekvienas medžio gumbas, keistesnis akmuo, vėjo šuoras ar debesų spalva vis kažką baugiai reiškia – ŽENKLAS!

Ūmai visi skvarbiais žvilgsniais suskato ieškot dievybės reiškinį: toks ženklas ant kunigaikštytės kaktos kelia NERIMĄ. Viens per kitą pasilenkė, pasistebėliojo, ogulnai nužiūrėjo, sutiko:

- Panašus į penkialapį dobilą.
- Blogai!
- Gimus nužiūrėta!
- Krapliuota! Kanapėta!

Neliko nepastebėta ir slaplé, bemaž juoda kraujosruva ant dešinės rankos plaštakos virš nykščio. Tarsi susilieję, užtiškę dervos lašeliai. Viena per kitą pakumpusios, palinkusios išversta kés adatžiūrės, tarsi neišlukštentos dyglės tokios kreivai riestai rukšlos senés sliükina prie kunigaikštytės ir pasilenkusios, sulaikiusios kvéples sunkiai pirštais bando nudréksti kažką nuo tos rankos, bet nesiseka!

– Ne šašai.

Ir dar: ausų speneliai glotniai prilipę prie tųjų mergužės skruostų – tikriausias, nuo gimties kunigaikštystei duotas raganos ženklas. Bet ar raganos? Gal net blogiau nei raganos?!

– Žiū! Gal prakeikta?

Ūmai dideliausia baimė persiverčia į laimę.

Mergaitė porą kartų mėslungiškai kvépteli ir atmerkia akis.

Ir visi vos ne sugulę virš tos mergaitės staiga džiaugsmingai ūkteli: pagaliau!

Ir staiga suklūsta, nuščiūva, išsigąsta, lyg pirmą kartą tokią pamatę!

Aikteli: pernelyg juodos akys!

Blogos akys!

Iš tokiu išlenda bédos!

Kur tokia tik pažiūrės – lauk nelaimės.

Jei tokios akys supyks, kažkam – mirtis!

Palinkusių, sužiurusių žmonių, atrodo, ir pati atbudusi kunigaikštystė andai taip virpulingai išsigąsta, taip stipriai, kad dar labiau išplečia, atidaro, atlapoja tas savo MIRTINO BLOGIO AKIS!

Ir visi ūmai išvysta juodos pragaišties, o ne! –

MIRTIES GELMĘ!